

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
Академічне товариство ім. М. Балудянського
(м. Кошице, Словаччина)
Вища школа економіки і права імені
проф. Едварда Ліпінського (м. Кельце, Польща)
Університет Яна Кохановського (м. Кельце, Польща)
Тбіліський державний університет імені
Іване Джавахішвілі (м. Тбілісі, Грузія)
Технічний університет (м. Кошице, Словаччина)
Університет «Petre Andreia» (м. Яси, Румунія)
Університет суспільних наук (м. Лодзь, Польща)
Folkuniversitetet (м. Уппсала, Швеція)

*СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ, ЕКОНОМІЧНІ
ТА ГУМАНІТАРНІ ВИМІРИ
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ*

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
VII Міжнародної науково-практичної конференції**

05 – 07 червня 2019 року

Частина II

Вінниця 2019

Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України: зб. наук. пр. VII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 05-07 черв. 2019 р. Вінниця, 2019. Ч. 2. 302 с.

У збірнику наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції розглядаються питання управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємства в сучасних умовах; актуальні проблеми менеджменту та фінансові механізми забезпечення розвитку економіки України; проблеми обліково-аналітичного, контрольного та інформаційного забезпечення управління підприємства. Досліджуються інноваційні моделі та інформаційні технології в науці, освіті, економіці; теоретичні та практичні аспекти сучасного товарознавства; актуальні проблеми та перспективи, тенденції розвитку маркетингових технологій, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу в Україні, державотворчі процеси в умовах глобалізованого суспільства: історичні, філософські, соціально-психологічні та правові аспекти.

Висвітлюються інтерактивні технології та методи навчання як засіб формування іншомовної професійної компетенції, теоретичні та практичні аспекти розвитку студентського спорту в системі фізичного виховання ЗВО.

Розраховано на науковців, спеціалістів, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

Редакційна колегія: Голова редакційної колегії – **Замкова Н.Л.**, д.філос.н., професор
Відповідальний секретар – **Мартінова Л.Б.**, д.е.н., доцент

Члени редакційної колегії:

Боковець В.В., д.е.н., проф., **Корж Н.В.**, д.е.н., проф., **Іваницька Н.Б.**, філол.н., проф., **Стопчак М.В.**, д.і.н., проф., **Бондар А.А.**, к.н.фіз.вих., доц., **Кузьміна О.М.**, к.т.н., доц., **Недбалюк О.П.**, к.е.н., доц., **Кудирко О.М.**, к.е.н., доц., **Поліщук О.А.**, к.е.н., доц., **Поліщук І.І.**, к.е.н., доц., **Романовська Ю.А.**, к.е.н., доц., **Семко Т.В.**, к.т.н., доц., **Тернова А.С.**, к.т.н., доц.

Друкується за ухвалою Вченої ради Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ.

Наукові роботи друкуються в авторській редакції.

Кузьміна В.В. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ПИТАННЯ СПАДКУВАННЯ У МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРАХ УКРАЇНИ ПРО ПРАВОВУ ДОПОМОГУ В ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ.....	224
Маскевич О.Л., к.філос.н. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ХРИСТИЯНСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ: УНІВЕРСАЛЬНА ТРАДИЦІЯ І КОНФЕСІЙНА СПЕЦИФІКА.....	230
Олійник О.В., д.ю.н., професор Київський національний торговельно-економічний університет ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА.....	236
Панькевич В.М., к.ю.н. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРОФЕСІЇ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО В УМОВАХ РОЗБУДОВИ ПРАВОЇ ДЕРЖАВИ.....	248
Слободиська О.А., к.і.н., доцент Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ СУТНІСТЬ ФЕНОМЕНУ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ ПЕРШОКУРСНИКІВ ДО УМОВ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.....	264
Стопчак М.В., д.і.н., професор Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ УКРАЇНА – НАТО: ЗА І ПРОТИ, ПЕРСПЕКТИВИ ЧЛЕНСТВА.....	270
Сухоребра Т.І., к.ю.н., доцент Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРИРОДООХОРОННОГО ЗАКОНОДАВСТВА: ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТА СУЧАСНИЙ СТАН.....	281
Чорна Н.М., д.і.н., доцент Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ: ОБҐРУНТУВАННЯ ГЕОПОЛІТИЧНОГО ВИБОРУ.....	287
Штифурак В.Є., д.пед.н., професор Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ СОЦІАЛЬНО-ЦІННІСНІ ПРІОРИТЕТИ У ПРОФЕСІЙНОМУ СТАНОВЛЕННІ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ.....	293

3. Лешков В.М. Русский народ и государство. История русского общественного права до XVIII в. Антологія української юридичної думки: в 6 т. / [Ю.С. Шемшученко (заг. ред.)]. Київ: Видавничий Дім «Юридична книга», 2002. Т. 2: Історія держави і права України: Руська Правда. Київ: Видавничий Дім «Юридична книга», 2002. С. 52–136.

4. Статут Великого княжества Литовского 1588 года/ подг. О. Лицкевич. Минск. 2002–2003. URL: <http://starbel.narod.ru.statut1588.htm> (дата звернення: 09.05.2019).

5. Грозовський І.М. Охорона природи в Запорізькій Січі // *Право України*. 1997. № 12. С. 103–105.

6. Кодекс Української РСР про адміністративні правопорушення. Київ: Вид-во політичної літератури України, 1985. 154 с.

УДК 327(477) 1991/2019

Чорна Н.М., д.і.н., доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ: ОБҐРУНТУВАННЯ ГЕОПОЛІТИЧНОГО ВИБОРУ

Проаналізовано концептуальне підґрунтя зовнішньої політики України, доведено, попри багатоваріативність зовнішньополітичних устремлінь, безальтернативність європейського вибору нашої держави, наголошено на необхідності вступу України до ЄС, долучення до Європейської цивілізації.

Ключові слова: Україна, зовнішня політика, Європейський Союз, інтеграція.

Постановка проблеми. Зі здобуттям Україною незалежності на порядку денному вищого державного керівництва з неабиякою гостротою постала проблема вибору стратегічного вектору зовнішньої політики. Сьогодні, аналізуючи понад 25-річний період розбудови Української держави, маємо, разом з тим, підстави констатувати, що цілісної стратегії зовнішньої політики офіційному Києву випродувати, на жаль, так і не вдалося. Значно підпорядкована політиці впливових держав, а також розрахункам правлячих в

Україні політичних сил, в різні періоди зовнішня політика України ключовими своїми ознаками мала багатовекторність, нейтралітет та позаблоковість, євразійство та рівнонаближеність, європейську та євроатлантичну інтеграцію [1, с. 12]. Головний вибір, разом з тим, традиційно перебував у площині Схід – Захід, Росія – Європа. У світлі подій останніх років кількість прихильників ідеї європейської інтеграції України, безсумнівно, стрімко зростає, разом з тим, серед фахівців продовжує побутувати впевненість у необхідності реалізації офіційним Києвом ефективної не лише західної, але й східної політики, у своїй сукупності покликаної суттєво підвищити шанси України потрапити до «клубу 28-ми». Не є секретом: на Заході зацікавлені у співпраці зі стабільною, сильною та процвітаючою Україною, спроможною посередництвом долучення до європейського співтовариства розширити далі на Схід притаманні йому цінності та ідеали. «Різко повернутися у бік Росії, – більше десяти років тому зауважував у своїх мемуарах Л. Кучма, – значить ополчитися проти себе Захід, особливо США. Це загрожує багатьма реальними і серйозними неприємностями. Продовжити курс тільки на Захід – значить ще більше налаштувати проти себе Росію. Це теж загрожує ...» [2, с. 379]. Слова, як бачимо, виявилися пророчими: у боротьбі за право називати себе Європою, сповідувати європейські цінності та жити за кращими зразками Європейської цивілізації, Україна ополчилася проти себе грізного свого сусіда, для якого збереження контролю над нашою державою виявилось свого роду перевіркою на спроможність здійснювати визначальний вплив на розвиток світового співтовариства, впливати на події у регіоні Центральної та Східної Європи, зокрема.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Не буде перебільшенням сказати, що проблема європейського вибору України вже давно перетворилася на цілком самодостатній напрям наукових досліджень українських і зарубіжних фахових істориків та політологів, зайняла помітне місце в доробку журналістів та політичних оглядачів. Серед тих, хто зробив найбільший внесок у дослідження проблеми, вважаємо за доцільне згадати насамперед

С. Віднянського, О. Горенка, О. Ковальову, В. Копійку, А. Кудряченка, Ю. Макара, І. Тодорова, Л. Чекаленко, ін., усвідомлюючи, разом з тим, ризик не згадати багатьох інших фахівців, зусиллями яких історіографія проблеми поповнюється новими здобутками.

Мета статті – проаналізувати концептуальні засади зовнішньої політики України, довести безальтернативність європейського вибору, з огляду на геополітичний потенціал держави та тенденції розвитку світового співтовариства.

Виклад основного матеріалу. Осмислення зовнішньої політики України впродовж більше, ніж 25-ти років державної незалежності, свідчить: на відміну, приміром, від Польщі, досвідом європейської та євроатлантичної інтеграції якої в Україні традиційно послуговуються, офіційному Києву досі не вдалося визначитися з ключовими напрямками співпраці на міжнародній арені та створити цілісну концепцію зовнішньої політики: остання є непослідовною та досить часто ситуативною. «Проблема геополітичного вибору чомусь виявилася для України завданням, яке від століття до століття, від одного покоління до наступного передається без розв'язку, хоча і з достатньою кількістю спроб його відшукати», – зауважується у розвідці А. Кирчіва [3, с. 185]. Низка гучних заяв та конкретних рішень, у підсумку, виявилися не відображенням усвідомлених інтересів держави, а скоріше, реакцією на дії інших, впливових суб'єктів світового співтовариства – Росії, США та ЄС.

Остаточне утвердження України в своєму прагненні стати частиною європейського співтовариства, на наше переконання, нерозривно пов'язане з Революцією Гідності, події якої змусили кожного громадянина держави визначитися щодо того, на яке майбутнє він очікує, з якою системою цінностей пов'язує своє та своїх нащадків життя. Підсилені російською агресією на українську територію, революційні події кінця 2013 – початку 2014 рр. безпосереднім своїм наслідком мали різке зниження прихильності українців ідеї євразійської інтеграції України, співпраці держави з Російською Федерацією, водночас, зростання проєвропейських симпатій оформилося в стійку тенденцію, характерну суспільному розвитку наступних років. Дедалі більше громадян

починають не лише усвідомлювати природність для України європейського шляху, у т.ч. як засобу збереження національної державності у протистоянні агресивному російському впливу, але й розуміти складнощі і тривалість євроінтеграції [4]. Європейська ідея, таким чином, перетворилася на свідомий та природний стратегічний вибір українського суспільства, підтверджений низкою випробувань, в тому числі колосальними втратами українських патріотів: тих, хто загинув в ході революційних подій, а також тих, хто боронить східні кордони держави від триваючої російської агресії.

Безсумнівно, головні здобутки останніх років в напрямку реалізації Україною стратегії європейської інтеграції пов'язані з підписанням у 2014 р. (21 березня – політичної, 27 червня – економічної частини) Угоди про асоціацію України з ЄС з наступною синхронною її ратифікацією Європейським парламентом та Верховною Радою України 16 вересня 2014 р., а також із запровадженням Європейським Союзом 11 червня 2016 р. безвізового режиму для громадян України.

Виступаючи на XVII саміті Україна – ЄС у Києві 27 квітня 2015 р., Президент України П. Порошенко наголосив, що перспектива членства у ЄС є стратегічним орієнтиром українських прагнень до перетворення і ключовою метою, заради якої проводяться реформи. Так, для України європейська інтеграція – це, передусім, шлях модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на світові ринки, насамперед на ринок ЄС. Інтеграція в ЄС передбачає також глибинну трансформацію суспільної системи, формування демократичної моделі організації суспільства, дотримання високих соціальних стандартів і розвитку гуманітарної сфери, ефективний захист прав працівників, охорону довкілля.

Як невід'ємна частина Європи, Україна офіційно проголошує курс на побудову притаманної провідним європейським країнам моделі соціально-економічного розвитку, головними цінностями якої є демократія, забезпечення

прав і свобод особистості, конкуренція та вільне підприємництво. Та в цьому сегменті приховується чимало проблем: керуючись перш за все приватними інтересами, українські політики цілеспрямовано гальмують впровадження в національне законодавство численних, ініційованих Європейським Союзом змін, реалізацію ключових реформ, зокрема, в сфері судочинства та в аспекті подолання корупції. «Аби позбутися цього, – переконаний голова представництва ЄС в Україні Х'юг Мінгареллі, – Києву потрібна дуже сильна політична воля» [6].

Друга серйозна проблема полягає в тому, що, попри колосальний демографічний та ресурсний потенціал, у Західній Європі Україну все ще сприймають як «загрозу», а не як «шанс», головним чином, через триваючу на Сході держави російську агресію.

Не слід забувати також і про характерні Європейському Союзу трансформаційні процеси, а також своєрідну втому європейців від перманентного процесу розширення кордонів співтовариства, наслідком якого є набуття членства в спільноті державами, громадяни яких апріорі не є європейцями.

У підсумку, розмови про набуття Україною реального членства в Європейському Союзі, ясна річ, виглядають доволі передчасними.

Щоправда, певні зрушення в цьому напрямку все ж таки мають місце: так, згідно офіційної урядової інформації, в минулому році Україна виконала понад половину (52 %) завдань, запланованих до виконання у 2018 р. (що на 11 % більше, ніж у попередній період), завдяки чому станом на лютий 2019 р. Угоду про асоціацію вдалося виконати на 42 %. За таких умов, аби повністю виконати положення Угоди, Україні, згідно з оптимістичними прогнозами, потрібно щонайменше 6-7 років.

Виходячи з того, що, згідно існуючої процедури, вступу держави до Європейського Союзу передуює проведення загального референдуму, заради підвищення рівня підтримки громадянами України державної політики у сфері євроатлантичної інтеграції урядом була розроблена та реалізовується Стратегія комунікації у сфері європейської інтеграції на 2018–2021 роки [7]. Згідно

результатів опитувань, проведених авторитетними соціологічними інститутами, наприкінці 2018 р. 54 % українців підтримували ідею вступу України до ЄС. Основними перевагами від членства в ЄС українці вважають підвищення життєвого рівня людей (38 %), сприяння боротьбі з корупцією (27 %) та вільне пересування людей за кордон (26 %). Кожний п'ятий громадянин очікує, що членство України в ЄС сприятиме більш вільному доступу молоді до навчання в європейських університетах (21%). Упродовж останніх років, зауважимо, кількість євроскептиків меншає, водночас динаміка в бік підтримки вступу України до ЄС зростає, хоча й не так стрімко, як того хотілося б єврооптимістам, а також тим, хто стояв на Євромайдані за цивілізаційні цінності [8].

Висновки і перспективи подальших досліджень. З приходом до влади у Франції президента Е. Макрона, а також з огляду на збереження А. Меркель посади канцлера Німеччини та з урахуванням триваючої агресії Російської Федерації на Сході України, перед нашою державою відкрилося нове «вікно можливостей», пов'язане із сильним тандемом європейських лідерів, відомих не лише своєю прихильністю Україні, але й серйозним занепокоєнням відсутністю спокою у східній частині Європейського континенту. З огляду на сприятливу зовнішньополітичну кон'юнктуру, а також численні здобутки в середині держави, на сьогодні вкрай важливо не просто зберегти досягнуті успіхи, а максимально їх примножити.

Список використаних джерел:

1. Зленко А. Нейтралітет чи позаблоковість: чи це в інтересах України? *Віче*. 2009. №8. С. 12–13.
2. Кучма Л. После майдана 2005–2006. Записки президента. Москва : Время, 2007. 688 с.
3. Кирчів А. Геополітичний вибір України: синдром суми різнонапрямлених векторів. *Молода нація: Альманах*. 2000. С. 185–193.
4. Україна на шляху до ЄС: оцінки, думки і сподівання громадян. URL: <http://razumkov.org.ua/statti/ukraina-na-shliakhu-do-yes-otsinky-dumky-i-spodivannia-hromadian> (дата звернення: 10.05.2019).

5. Прогрес євроінтеграції України: підсумки 2018 року. URL: <http://neweurope.org.ua/progres-yevrointegratsiyi-ukrayiny-pidsumky-2018-roku/> (дата звернення: 12.05.2019).

6. Україна – ЄС: асоціація підписана, безвіз запроваджений. Що далі? URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-40457934> (дата звернення: 12.05.2019).

7. Стратегія комунікації у сфері європейської інтеграції на 2018–2021 роки, схвалена розпорядженням КМУ від 25 жовтня 2017 р. № 779-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/250383204> (дата звернення: 12.05.2019).

8. «Євроскептиків меншає, але роботи ще багато», – експерти. URL: <https://dif.org.ua/article/evroskeptikiv-menshae-ale-roboti-shche-bagato-eksperti> (дата звернення: 12.05.2019).

УДК 316.752:378:347

Штифурак В.Є., д.пед.н., професор

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**СОЦІАЛЬНО-ЦІННІСНІ ПРІОРИТЕТИ У ПРОФЕСІЙНОМУ
СТАНОВЛЕННІ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ**

Сукупність соціально-ціннісних пріоритетів сучасної студентської молоді впливає на формування способів та стандартів соціальної взаємодії. Показано, що з - поміж усіх в умовах професійного становлення особливу роль відіграє соціальна взаємодія. Першочерговим є з'ясування внутрігрупових процесів, які відбуваються у студентських групах, і своєрідно позначаються на визначенні ціннісних пріоритетів. Встановлено, що виявлені особливості сформованих ціннісних пріоритетів студентської молоді, у тому числі і майбутніх юристів, можуть бути перешкодою не лише успішної спільної діяльності, а й процесу формування особистісних якостей, які є професійно значущими. Тому доцільно застосовувати психокорекційні процедури, які в основі своїй мають стратегію особистісного самопізнання. У цьому сенсі багато важитиме внутрішня мотиваційна налаштованість на майбутню професійну діяльність.

Наукове видання

***СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ, ЕКОНОМІЧНІ
ТА ГУМАНІТАРНІ ВИМІРИ
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ***

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
VII Міжнародної науково-практичної конференції**

05 – 07 червня 2019 року

Частина II

Редактор: Фатєєва Т. Д.
Комп'ютерна верстка: Білоус Т.В.

Підп. до друку 09.07.2019 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 17,55.
Обл.-вид. арк. 14,17. Тираж 4. Зам. № 413

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25